
Μουσικοκινητική Αγωγή

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Μουσικοκινητική Αγωγή»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Μουσικοκινητική Αγωγή»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η μουσικοκινητική μέθοδος διδασκαλίας έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια σε βασικό μέσο ανάπτυξης πολλαπλών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των παιδιών, κυρίως στην προσχολική αγωγή. Βασικός στόχος της μουσικοκινητικής αγωγής είναι η μουσική καλλιέργεια του παιδιού μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες, που συνδυάζουν τη μουσική με τη δημιουργική κίνηση, τον προφορικό και τραγουδιστικό λόγο, τη μίμηση και τη δραματοποίηση. Μέσα από τη μουσικοκινητική αγωγή το παιδί αποκτά ένα νέο τρόπο επικοινωνίας, καλείται να λειτουργήσει σε συλλογικό επίπεδο και κοινωνικοποιείται, ενώ συγχρόνως αναπτύσσει βασικές δεξιότητες αδρής και λεπτής κινητικότητας και συντονισμού του σώματός του. Παράλληλα καλλιεργεί τη φαντασία του, την κριτική και δημιουργική του σκέψη και συγχρόνως ανακαλύπτει ένα μοναδικό τρόπο ψυχαγωγίας.

Η διδασκαλία της μουσικής αποτελεί πρόκληση για τον παιδαγωγό λόγω του ότι προϋποθέτει ειδικές γνώσεις και δεξιότητες. Για τον δάσκαλο, τον νηπιαγωγό, τον βρεφονηπιοκόμο, η μουσική προκαλεί πολλές φορές ανασφάλεια και έλλειψη αυτοπεποίθησης, που οφείλεται συνήθως στην έλλειψη μουσικών εμπειριών, ευκαιριών για συμμετοχή σε μουσικές

δραστηριότητες και κατάλληλων κινήτρων. Πρόκληση όμως μπορεί να προκαλεί η διδασκαλία της μουσικής και για τον απόφοιτο μουσικών σπουδών, ο οποίος πιθανόν να μη διαθέτει επαρκή κατάρτιση και εμπειρία σε ζητήματα διδακτικής της μουσικής. Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Μουσικοκινητική Διδασκαλία» στοχεύει στην αντιμετώπιση των όποιων αδυναμιών αντιμετωπίζουν οι παιδαγωγοί σχετικά με τη μετάδοση μουσικών γνώσεων στα παιδιά γενικά, αλλά και με την εφαρμογή μουσικοκινητικών μεθόδων ειδικότερα. Αποβλέπει τόσο στη θεωρητική κατάρτιση των εκπαιδευομένων σχετικά με τη μουσικοκινητική αγωγή όσο και στην ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων σχεδιασμού και εφαρμογής σχετικών δραστηριοτήτων.

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων παρέχονται γνώσεις σχετικά με τις αρχές της μουσικοκινητικής αγωγής με ιδιαίτερη έμφαση σε βασικές μουσικοκινητικές μεθόδους και σε εκπαιδευτικές εφαρμογές. Αναπτύσσονται ενότητες σχετικές με τις βασικές αρχές της μουσικοκινητικής και την ιστορική της εξέλιξη, ενώ γίνεται εκτενής αναφορά σε παιδαγωγούς που έπαιξαν καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση του πλαισίου της μουσικοκινητικής, όπως ο Emile Dalcroze, ο Zoltan Kodaly και ο Carl Orff. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται και στην έννοια της μουσικής δημιουργικότητας, που αποτελεί δομικό στοιχείο κάθε μουσικοκινητικής δραστηριότητας. Για την καλύτερη κατάρτιση των εκπαιδευομένων το πρόγραμμα παρέχει μία εισαγωγή σε βασικές έννοιες της μουσικής θεωρίας, όπως ο ρυθμός και η μελωδία, καθώς και σε βασικά στοιχεία οργανογνωσίας. Τέλος, δίνονται πολλά παραδείγματα εφαρμογών της μουσικοκινητικής στην εκπαίδευση.

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας, δασκάλους γενικής παιδείας και καθηγητές μουσικής με σκοπό να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους στον τομέα της μουσικοκινητικής αγωγής και να ενισχύσουν το επαγγελματικό τους προφίλ. Παράλληλα, απευθύνεται σε αναπτυξιακούς ψυχολόγους που θα ήθελαν να διευρύνουν το πεδίο έρευνάς τους. Τέλος, οι γνώσεις που παρέχει το πρόγραμμα μπορούν να αξιοποιηθούν από γονείς που αποσκοπούν στη δημιουργική αξιοποίηση του χρόνου με τα παιδιά τους, καθώς και σε όσους ασχολούνται με θέματα μουσικής και εκπαίδευσης. Η παρακολούθηση του προγράμματος δεν προϋποθέτει ειδικές μουσικές ή παιδαγωγικές γνώσεις.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία

διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

- ▶ Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **4 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να αναλυθούν έννοιες σχετικές με τη μουσική ως αποτέλεσμα της διαδικασίας παραγωγής του ήχου, καθώς και ως ανθρώπινη δραστηριότητα. Στη συνέχεια, επιδιώκεται η σύνδεση της μουσικής με την αγωγή και την εκπαίδευση. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην αξία της μουσικής αγωγής για τη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη του ατόμου και στους στόχους της μουσικής αγωγής στο σχολείο. Τέλος, αποσαφηνίζεται η έννοια της μουσικοκινητικής αγωγής στο πλαίσιο της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστούν οι βασικές αρχές της μουσικοκινητικής αγωγής σε σχέση με το γενικότερο θεωρητικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματώνονται οι μουσικοκινητικές δραστηριότητες. Αρχικά, αναλύεται η έννοια της δημιουργικότητας, η οποία βρίσκεται στον πυρήνα κάθε μουσικοκινητικής δραστηριότητας. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η σχέση της μουσικοκινητικής αγωγής με την παιδοκεντρική προσέγγιση, μέσα από θεωρίες σχετικές με το παιχνίδι και την αρχή της αυτενέργειας. Τέλος, γίνεται αναφορά στην ομαδοσυνεργατική μάθηση, η οποία αποτελεί αφετηρία για την εφαρμογή των μουσικοκινητικών δραστηριοτήτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστεί η συμβολή της μουσικοκινητικής αγωγής στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. Αρχικά, αναλύεται η συμβολή της μουσικοκινητικής αγωγής στην απόκτηση μουσικών γνώσεων θεωρίας της μουσικής, ιστορίας και οργανογνωσίας καθώς και δεξιοτήτων, όπως της ενεργητικής ακρόασης και της εκτέλεσης οργάνων. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η σχέση της μουσικοκινητικής αγωγής με την ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού, τόσο κατά την προσχολική όσο και κατά τη σχολική ηλικία. Τέλος, γίνεται αναφορά στη γνωστική ανάπτυξη του παιδιού με ιδιαίτερη έμφαση σε αναπτυξιακά μοντέλα που μπορούν να αποτελέσουν την αφετηρία για το σχεδιασμό μουσικοκινητικών δραστηριοτήτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΜΟΡΦΕΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΈΚΦΡΑΣΗΣ: ΑΚΡΟΑΣΗ, ΕΚΤΕΛΕΣΗ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση και κατανόηση των βασικών μορφών μουσικής έκφρασης. Αρχικά, γίνεται αναφορά στη μουσική ακρόαση και αποσαφηνίζονται οι έννοιες της ενεργητικής και της εσωτερικής ακρόασης, ενώ αναφέρονται και οι στόχοι των δραστηριοτήτων ακρόασης. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα είδη μουσικής εκτέλεσης: το σώμα, η φωνή, τα μουσικά όργανα και τα ηχογόνα αντικείμενα. Έπειτα, γίνεται αναφορά στη δημιουργία μουσικής, με ιδιαίτερα μέσα έκφρασης τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση. Τέλος, παρατίθενται αναπτυξιακά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τις διάφορες μορφές μουσικής έκφρασης και που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πριν από το σχεδιασμό και την υλοποίηση μουσικών δραστηριοτήτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5. Η ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η διασύνδεση της μουσικοκινητικής αγωγής με τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών. Αρχικά, παρουσιάζονται κάποιες βασικές πληροφορίες όσον αφορά το θεωρητικό πλαίσιο ενός αναλυτικού προγράμματος σπουδών. Στη συνέχεια δίνονται παραδείγματα μουσικών δραστηριοτήτων που περιέχουν κίνηση και που εμπεριέχονται στα αναλυτικά προγράμματα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τέλος, γίνεται αναφορά στην εφαρμογή της μουσικοκινητικής αγωγής στη σχολική τάξη και συζητούνται σχετικά ζητήματα παιδαγωγικής επάρκειας των εκπαιδευτικών.

ΜΑΘΗΜΑ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1. Ο ΠΑΛΜΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η κατανόηση των βασικών παραμέτρων του ρυθμού. Αρχικά, παρουσιάζονται κάποιες βασικές πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό του ρυθμού και την προέλευσή του. Στη συνέχεια αναφέρονται τα κυριότερα σημεία σχετικά με την καταγραφή του ρυθμού. Τέλος, δίνονται κάποια παραδείγματα παιδικών τραγουδιών που σχετίζονται με τη μουσική θεωρία που προηγήθηκε.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΤΟΝΙΚΟ ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΜΕΛΩΔΙΑ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η κατανόηση των βασικών παραμέτρων της μελωδίας. Αρχικά, παρουσιάζονται επιγραμματικά τα βασικά εργαλεία καταγραφής της μελωδίας: το πεντάγραμμα, το κλειδί, οι φθόγγοι, οι αλλοιώσεις και οι συζεύξεις προσωδίας και διαρκείας. Στη συνέχεια, αναφέρονται στοιχεία σχετικά με τις τονικές σχέσεις των φθόγγων: τα διαστήματα και οι κλίμακες. Τέλος, γίνεται αναφορά στο παιδικό τραγούδι, το οποίο αποτελεί μέσο απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη μελωδία στη μουσική αγωγή.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΑΙ ΈΝΤΑΣΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνουν κατανοητές δύο βασικές παράμετροι της μουσικής εκτέλεσης και ερμηνείας: η ταχύτητα και η ένταση. Αρχικά, δίνεται ένας ορισμός για την έννοια της ταχύτητας και η σχετική ορολογία που χρησιμοποιείται στη δυτικοευρωπαϊκή μουσική. Παρουσιάζονται, επίσης, παραδείγματα δραστηριοτήτων για την κατανόηση της ταχύτητας από τα παιδιά. Στη συνέχεια, δίνεται ένας ορισμός για την ένταση, παρουσιάζεται η σχετική ορολογία, καθώς και παραδείγματα μουσικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της. Τέλος, γίνεται αναφορά σε παιδαγωγικά ζητήματα που σχετίζονται με την κατανόηση της ταχύτητας και της έντασης από τα παιδιά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΕΣ ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΕΣ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να έρθουν σε επαφή οι εκπαιδευόμενοι με την έννοια της γραφικής-αυτοσχέδιας παρτιτούρας, η οποία αποτελεί ξεχωριστό είδος μουσικής σημειογραφίας. Αρχικά, δίνεται ένας ορισμός για τη γραφική παρτιτούρα και αναλύονται τα πλεονεκτήματα της γραφικής παράστασης των ήχων. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι τρόποι και τα στάδια γραφικής απεικόνισης της μουσικής και συζητούνται

ζητήματα αξιολόγησης των αυτοσχέδιων παρτιτούρων των παιδιών. Τέλος, γίνεται αναφορά σε εκπαιδευτικές εφαρμογές που σχετίζονται τόσο με την κατασκευή όσο και με την ανάγνωση γραφικών παρτιτούρων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΟΓΝΩΣΙΑ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γνωρίσουν οι εκπαιδευόμενοι τα μουσικά όργανα μέσα από την απόκτηση βασικών γνώσεων οργανογνωσίας. Αρχικά, δίνεται ένας ορισμός για την οργανογνωσία και την οργανολογία και αναφέρονται τα κριτήρια ταξινόμησης των μουσικών οργάνων. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα βασικά όργανα της συμφωνικής ορχήστρας. Τέλος, γίνεται αναφορά στην παραδοσιακή μουσική της Ελλάδας μέσα από βασικά χαρακτηριστικά, χαρακτηριστικά όργανα και έμφαση στις ιδιαιτερότητες τόσο της παραδοσιακής μουσικής όσο και των κατασκευαστών λαϊκών οργάνων.

ΜΑΘΗΜΑ - ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ – ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστούν οι θεωρητικές βάσεις της μουσικής δημιουργικότητας, η οποία αποτέλεσε το θεμέλιο για την ανάπτυξη των διαφόρων παιδαγωγικών μεθόδων στη μουσική, π.χ. Dalcroze, Kodaly, Orff. Για τις μεθόδους αυτές γίνεται εκτενής αναφορά στις επόμενες ενότητες. Αρχικά, αναλύονται οι φιλοσοφικές βάσεις της δημιουργικότητας, με έμφαση στην εμφάνιση και εξέλιξη της δημιουργικής σκέψης. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι ψυχολογικές βάσεις της μουσικής δημιουργικότητας, με ιδιαίτερη αναφορά στη γνωστική και την ψυχομετρική προσέγγιση. Τέλος, γίνεται αναφορά στις κοινωνιολογικές βάσεις της δημιουργικότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο του εκπαιδευτικού και της οικογένειας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΜΕΘΟΔΟΣ DALCROZE

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστεί συνοπτικά η μουσικοπαιδαγωγική μέθοδος του Dalcroze, η οποία αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη πολλών μουσικοκινητικών δραστηριοτήτων. Αρχικά, γίνεται μία σύντομη ιστορική αναδρομή στη γέννηση και εξάπλωση της μεθόδου. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα βασικά μέρη της μεθόδου: η ρυθμική, το σολφέζ και ο αυτοσχεδιασμός. Δίνονται επίσης παραδείγματα δραστηριοτήτων με βάση τη μέθοδο Dalcroze για τη διδασκαλία διαφόρων μουσικών

παραμέτρων. Τέλος, γίνεται αναφορά στην εφαρμογή της μεθόδου στην Ειδική Αγωγή και τη Μουσικοθεραπεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΜΕΘΟΔΟΣ KODÁLY

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστεί συνοπτικά η μουσικοπαιδαγωγική μέθοδος του Kodály, η οποία αποτελεί, σε συνδυασμό και με τις άλλες μουσικοπαιδαγωγικές μεθόδους, τη βάση για την ανάπτυξη πολλών μουσικοκινητικών δραστηριοτήτων. Αρχικά, αποσαφηνίζεται η διαφορά μεταξύ μεθόδου και φιλοσοφίας, γίνεται μία σύντομη ιστορική αναδρομή στη ζωή του Kodály και παρουσιάζεται αναλυτικά η φιλοσοφία του. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα βασικά σημεία της μεθόδου: η χρήση παραδοσιακής μουσικής, η κιναισθητική μάθηση και οι τεχνικές διδασκαλίας του ρυθμού και της μελωδίας. Τέλος, δίνονται παραδείγματα φωνητικών ασκήσεων, με σκοπό την κατανόηση της διαφοράς μεταξύ ομιλίας και τραγουδιού καθώς και τη διδασκαλία διαφόρων μουσικών παραμέτρων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΜΕΘΟΔΟΣ ORFF

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστεί η μουσικοπαιδαγωγική μέθοδος του Orff, η οποία αποτελεί, σε συνδυασμό και με τις μουσικοπαιδαγωγικές μεθόδους που προηγήθηκαν, τη βάση για την ανάπτυξη πολλών προγραμμάτων μουσικοκινητικής αγωγής. Αρχικά, γίνεται μία σύντομη ιστορική αναδρομή στη ζωή του Orff, με έμφαση στην Güntherschule και στο έργο του «Μουσική για Παιδιά» και παρουσιάζεται η φιλοσοφία του. Στη συνέχεια, αναλύονται τα βασικά σημεία της μεθόδου: ο ρυθμός και τα όργανα Orff, θέματα διδασκαλίας της μελωδίας και ο αυτοσχεδιασμός. Τέλος, παρουσιάζεται η σχέση της μεθόδου Orff με τη συνεκπαίδευση και τη Μουσικοθεραπεία.

ΜΑΘΗΜΑ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνουν κατανοητά ζητήματα σχετικά με την επιστήμη της Διδακτικής και το διδακτικό σχεδιασμό. Αρχικά, παρουσιάζεται η επιστήμη της Διδακτικής και γίνεται αναφορά στα διδακτικά στίλ και στο μάθημα της Μουσικής. Στη συνέχεια, αναλύονται θέματα διδακτικού σχεδιασμού, όπως οι αρχές της αποτελεσματικής διδασκαλίας, και τα είδη διδακτικού σχεδιασμού σε σχέση με το χρόνο. Τέλος, δίνονται οι

κατευθυντήριες γραμμές για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων καθώς και για τη διαδικασία της αξιολόγησης της διδασκαλίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνουν κατανοητοί οι τρόποι με τους οποίους τα παιδιά εμπλέκονται στο τραγούδι και σε γενικότερες φωνητικές και τραγουδιστικές δραστηριότητες. Αρχικά, παρουσιάζονται αναλυτικά τα διάφορα πλαίσια μέσα στα οποία αναπτύσσεται το παιδικό τραγούδι και οι τρόποι με τους οποίους εντάσσεται στο πρόγραμμα των δομών προσχολικής αγωγής. Στη συνέχεια, αναφέρονται τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για την ορθή εκμάθηση και εκτέλεση ενός τραγουδιού. Εκτενής αναφορά γίνεται και σε ζητήματα που αφορούν την επιλογή τραγουδιστικού ρεπερτορίου. Τέλος, δίνονται παραδείγματα μουσικοκινητικών τραγουδιών και πιθανές δραστηριότητες για τη διδακτική επεξεργασία τους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΧΡΗΣΗ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνουν κατανοητοί οι τρόποι με τους οποίους τα παιδιά εμπλέκονται στην εκτέλεση οργάνων μέσα από διάφορες μουσικές και μουσικοκινητικές δραστηριότητες. Αρχικά, αναλύονται οι στόχοι του μαθήματος της μουσικής σε σχέση με την εκμάθηση οργάνων, με αναφορές στο αναλυτικό πρόγραμμα. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται διάφορες δραστηριότητες αναγνώρισης και εκτέλεσης απλών μουσικών οργάνων. Τέλος, τονίζεται η αξία των αυτοσχέδιων οργάνων για τη μάθηση και τη διδασκαλία και περιγράφεται ο τρόπος κατασκευής απλών κρουστών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνει κατανοητή η σημασία του παιχνιδιού στην εκπαίδευση και στη μουσικοκινητική αγωγή ειδικότερα μέσα από παραδείγματα μουσικών παιχνιδιών. Αρχικά, αναλύεται ο ρόλος του παιχνιδιού στη μαθησιακή διαδικασία και αναφέρονται οι βασικές κατηγορίες μουσικών παιχνιδιών. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ενδεικτικές δραστηριότητες με βάση τις κατηγορίες των μουσικών παιχνιδιών: παιχνίδια ψυχαγωγικά, ανάπτυξης γνώσεων και δεξιοτήτων, κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης της δημιουργικότητας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ - ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνει κατανοητή η σημασία της δημιουργικότητας για τη μουσικοκινητική αγωγή μέσα από παραδείγματα δημιουργικών δραστηριοτήτων. Αρχικά, αποσαφηνίζονται οι όροι του αυτοσχεδιασμού και της δημιουργικής κίνησης και αναλύονται τα γνωρίσματα των αυτοσχεδιασμών των παιδιών. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ενδεικτικές δημιουργικές δραστηριότητες με βάση κάποιους άξονες: μουσικοί διάλογοι, θεματικός αυτοσχεδιασμός, δημιουργική κίνηση και αυτοσχεδιασμός - σύνθεση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 6. ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνει κατανοητός ο ρόλος της δραματοποίησης για τη μουσικοκινητική αγωγή. Αρχικά, παρουσιάζονται οι έννοιες του θεατρικού παιχνιδιού και της αφήγησης και η σημασία που έχουν για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ενδεικτικές δραστηριότητες που συνδυάζουν τη μουσικοκινητική αγωγή με τη δραματοποίηση και το θεατρικό παιχνίδι με βάση κάποιους άξονες: τη δραματοποίηση του παραμυθιού και τις ηχοϊστορίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 7. ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η σύνδεση της μουσικής και της μουσικοκινητικής αγωγής με τη διαθεματική προσέγγιση. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι εισάγονται στη διαθεματική προσέγγιση μέσα από μία σύντομη ιστορική αναδρομή και περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της. Παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της διαθεματικής προσέγγισης, καθώς και η σχέση της με την αισθητική αγωγή. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ενδεικτικές ιδέες και δραστηριότητες που συνδυάζουν τη μουσική με άλλα μαθήματα αισθητικής αγωγής, καθώς και με μαθήματα του γενικού κορμού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 8. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η σύνδεση της μουσικής και της μουσικοκινητικής αγωγής με τη διαπολιτισμική αγωγή. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι εισάγονται στη διαπολιτισμική αγωγή μέσα από τον ορισμό της διαφορετικότητας και της διαπολιτισμικότητας. Αναλύεται η σχέση διαπολιτισμικότητας και εκπαίδευσης κυρίως μέσα από τα προγράμματα σπουδών του νηπιαγωγείου. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η έννοια της διαπολιτισμικής μουσικής αγωγής με αναφορά σε διαπολιτισμικές μουσικές εφαρμογές.